

КОЛЕДУВАНЕ

След полунощ на Бъдни вечер започва коледуването. Този обред е подчинен на основна идея, която е заложена в останалите зимни обреди - чрез магически обредни действия и слово да се предскаже бъдещето на селския стопанин, да се предпази от зло, да му се пожелае плодородие и благополучие. Но в този обред е заложена още една функция, свързана с момента на социалното израстване на индивида.

В коледуването участвуват само момчи /в по-ново време участвуват и женени мъже/.

Групата на коледарите се нарича куда или чета и се състои от 10-12 момъка. В зависимост от големината на селото може да се сформират две или повече чети - по махали.

Важен момент във връзка с обреда това е неговата подготовка. Преди всичко тя се състои в избирането на водач, ученето на песните, опознаването на обреда - "учат са туй дето са прави".

За станеник се избира по-възрастен човек от селото, женен, коледувал, бил е водач на куда, познава обреда - "който му знай реда". Той учи момците на всичко. Станеникът в обреда е със специални функции. Той е този, който е преминал през обреда, познава неговите особености, знае песните и благословиите, социализиран е. Затова и неговата функция в обреда е с регулативен характер, т. е. под негово ръководство се провежда обреда. Затова около един месец преди започването на обреда при него се събират момците, бъдещите коледари, за да ги учи на песните, които ще пеят, благословиите, запознава ги с обредните действия, т. е. въвежда ги в същността на обреда.

Влизайки в колектива на коледарите, момъкът става член на обреден колектив и временно докато е в него е в подчинено положение на водача и законите на обреда. Вътре в този колектив се изграждат определени отношения, които се съблюдават неизменно. Тези отношения са добре изразени най-вече между коледарите и момъка. Това личи още